

□ TMMOB Mimarlar Odası

mimarlık
ve eğitim
kurultayı IV

Mimarlık ve Eğitimi / Süreklilik ve Değişim
7-8-9 Kasım 2007 - Ankara

Meslek Pratiği ve
Mesleğe Kabul Kurulu
Çalışma Grubu

Meslek Pratiği ve Mesleğe Kabul Kurulu Raporu

Mimarın formasyonunun geliştirilmesi ve yetki kullanımı konusunda uluslar arası alanda yeni uygulamalar geliştirilmekte, mimarların mesleki hak ve yetkilerle hizmet yapabilmeleri yönünde unvan kullanabilmeleri için mesleki öğrenimin tamamlanmış olması yeterli görülmemektedir. Öğrenim sonrasında mesleki sorumlulukları üstlenmeye dönük uygulama içinde bir hazırlık ve buna bağlı mesleğe kabul süreci temel kural olarak benimsenmiştir.

Eylül 2005 tarihinde Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayımlanan "Mesleki Yeterliklerin Tanınmasına İlişkin Direktif"ine paralel olarak Türkiye'nin uyumlaştırma çalışmaları çerçevesinde hazırlanan "Mesleki Yeterliklerin Düzenlenmesi ve Tanınması Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı" nda "Mimarlık Mesleği" için öngörülen eğitim ve meslek pratiği şartı tartışmaya açılmış ve eğitim kurumları, meslek kuruluşu ve kamu otoritelerinin görüşleri alınmıştır.

Nitekim Yükseköğretim Genel Kurulu'nun 3.6.2005 tarihli "Avrupa Birliği uyum çalışmaları ile gelişmiş ülkelerde düzenlenen diplomalara paralellik sağlamak amacıyla diplomalara unvan yazılmaması, sadece mezun olunan programın adının yazılması" şeklindeki kararı ile yüksek öğrenim mezunlarının diplomalarında artık unvan yer almamaktadır. Bu konuda Mimarlar Odasının "yasal düzenleme yapılıncaya kadar Odaya kayıt işlemi yapılması" yönündeki kararı ile süreç devam etmektedir.

Öte yandan; ulusal ve uluslararası meslek standartlarını temel alarak, teknik ve mesleki alanlarda ulusal yeterliliklerin esaslarını belirlemek; denetim, ölçme ve değerlendirme, belgelendirme ve sertifikalandırma ile ilgili faaliyetleri yürütmek üzere "Mesleki Yeterlilik Kurumu" kurulmasını öngören Kanun geçtiğimiz yıl yürürlüğe girmiştir. Avrupa Birliği mevzuatında çevre ve insan sağlığını doğrudan etkileyen bazı meslekler ayrı direktiflerle tanımlanmış olduğundan, mimarlığın da arasında yer aldığı bu 7 meslek grubu Kanun kapsamı dışında bırakılmıştır. Bu mesleklerle ilgili olarak uyumlaştırma sürecinde "Mesleki Yeterliklerin Belirlenmesi ve Tanınması Hakkında Kanun Tasarısı" kapsamında çalışmalar devam edecektir.

Bütün bu ulusal ve uluslararası alandaki düzenlemeler akademik eğitimin dışında yeni ölçme ve değerlendirme kriterlerinin tanımlanmasını öngörmektedir. Ayrıca, ülkemizde herhangi bir öğrenime bağlı olmaksızın yürütülen bazı hizmetlerde (örneğin müteahhitlik hizmetleri) olduğu gibi diğer bütün mesleklerin alt uzmanlıklarında "sertifikasyon sistemi" getirilmesi ve Avrupa standartları doğrultusunda yeniden yapılandırılması için de ilgili Bakanlıklar, meslek birlikleri ve sendikalarla çalışmalar yürütülmektedir.

Özetle, Avrupa Birliği üyeliği sürecinde uyumlaştırma çalışmaları ve Türkiye'nin de içinde yer aldığı Dünya Ticaret Örgütü'nün başlattığı uluslar arası hizmet ticaretine ilişkin çok taraflı sözleşmeler gereği, meslek alanlarında belirli kuralları oturtmak ve serbest dolaşımın alt yapısını oluşturmak amacıyla bazı yasal düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

Mesleki faaliyetin yürütülmesi ile ilgili koşulların belirlendiği 1938 tarihli "Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun" un günümüz ihtiyacını karşılamadığı açıktır. 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu ile kurulan, mesleki faaliyet alanında yetkili bir meslek kuruluşu olarak Mimarlar Odası'nın, mimarlık alanında ulusal ve uluslar arası yasal düzenlemelerde yukarıda sıralanan gelişmelerle, mesleğe hazırlık ve mesleğe kabul sürecine ilişkin kuralları ve yetkili kurulları tanımlaması gerekmektedir.

Meslek Pratiği ve Mesleğe Kabul Kurulu Çalışma Grubu, Mimarlar Odası'nın hazırlayıp ortama sunduğu "Mimarlık Hakkında Kanun Taslağı" çerçevesinde konuyu ele almış ve bir çalışma başlatmıştır. Bu çalışma bir tartışma metni olarak Kurultaya sunulmaktadır. Mesleğe hazırlık ve kabul süreci ile ilgili fikri ve fiili zeminin oluşturulması için konunun detaylarında araştırılması gereken pek çok husus bulunmaktadır. Daha da önemlisi, mesleğe hazırlık ve unvanların kazanılmasının, yetkiyi elde etme şeklinin ve koşullarının, yetkili kurulların tanımlanabilmesi için öncelikle yasal zeminin oluşturulması gerekmektedir.

Çalışma Grubunun Mimarlık Eğitim Kurultayına sunacağı metin, yukarıda açıkladığımız sürecin doğurduğu ihtiyaçla mimarlık mesleğinin yürütülmesi ile ilgili ülkemizde bir anda gündeme gelebilecek yasal düzenleme değişikliğine bir hazırlık çalışması olarak değerlendirilebilir.

Yürütücü: Mehmet Bozkurt **Raportör:** Av. Berna Yeşilkaya
Burak Yalçın (öğrenci), Nilüfer Çınarlı, Orhan Hacıhasanoğlu, Sami Yılmaztürk,
Süleyman Mazlum, Yeşim Uysal

mek-pratik@mo.org.tr